

Checklist voor een ouderschapsplan

Neo Bemiddeling - Erkende bemiddelaars en scheidingsconsulenten

Erika Coene - Gezinsbond vzw

Dit is een niet limitatieve lijst met onderwerpen waarover de betrokkenen in gesprek zouden moeten gaan om te komen tot onderlinge afspraken in een 'meegroeï-ouderschapsplan'.

Tip: niets moet, maar probeer het onvoorziene te voorzien. Voer grondige gesprekken vooraf, zo vermijd je ook latere discussies en wrevel

Tip: luister ook naar je kind(eren) en hoe zij zich voelen. Zij zijn een belangrijke gesprekspartner in dit verhaal.

Tip: Afhankelijk van de leeftijd, betrek het kind en zorg dat het zijn stem laat horen.

Met het kind hierover praten is totaal anders dan het kind laten beslissen.

De ouders beslissen maar houden in de mate van wat mogelijk is, rekening met de mening van het kind.

Ouderlijk gezag/belangrijke keuzes

- Het ouderlijk gezag wordt door beide ouders uitgeoefend
- Hoe wordt de schoolkeuze bepaald?
- Hoe worden medische keuzes gemaakt?
- Hoe worden levensbeschouwelijke keuzes gemaakt?

Opvoeding en praktische afspraken

- Wat vinden jullie belangrijk in de opvoeding van de kinderen? Denk aan normen en waarden en wat zijn jullie verwachtingen hierin naar elkaar toe?
- Welke afspraken maak je over praktische taken? Bv.:
 - » kleding kopen: afspraken wie koopt wat en met welk budget? Welke kledingstukken worden gedeeld? Wie doet de was van welke kleren?...
 - » halen van en brengen naar de jeugdvereniging, sportclub, hobby's
 - » cadeau 's voor feestjes, verjaardagen, Sinterklaas, Kerstmis...
 - » bezoek aan tandarts, dokter, paramedici
 - » ...
- Hoe bepaal je het zakgeld?
 - » welke ouder geeft wat, wanneer en hoeveel?
 - » eventueel bedrag samen bepalen om opbod te voorkomen
 - » duidelijke afspraken over de besteding van het zakgeld
 - » wat als het zakgeld vroegtijdig op is?

- Hoe vul je de vakanties met en van de kinderen in?
 - » ieder voor zich
 - » bespreken per vakantie
 - » aard van vakantie? Bv. kamp
 - » welk budget?
 - » ...
- Regels over de beeldschermtijd: tv/games/internet, gebruik smartphone
- Wie houdt id-documenten bij, en wanneer worden die aan de andere ouder bezorgd?

Onderlinge communicatie

- Op welke wijze communiceren jullie met elkaar en over welke onderwerpen? (wijze van communiceren kan verschillen van onderwerp en/of dringendheid)
 - » Welke informatie via welk medium?
 - » Medium: heen en weer schrijftje?, elektronisch via een app (bv. KiT), telefonisch, face to face...
- Plannen jullie formele overlegmomenten over specifieke thema's in?
- Over welke zaken informeren jullie elkaar als ouder?
 - » gezondheid en welzijn
 - » nieuws uit de verblijfsperiode bij de andere ouder
 - » schoolprestaties
 - » vriendjes
- Wie onderhoudt contacten met de begeleiders in jeugdvereniging, sportclub, hobby's...?
- Hoe zien jullie de contacten met de school?
 - » hoe eenzijdige beslissingen voorkomen?
 - » aanwezigheid op de schooloudercontacten?
 - » mag ook nieuwe plus-ouder aanwezig zijn?
 - » ...
- Hoe informeer je elkaar in bijzondere situaties: doktersbezoek, ziekte, familiebijeenkomsten, verjaardagen, vakanties?
- Wat doe je bij een crisissituatie bij één van de kinderen? Bv. opvoedings- of gedragsprobleem

Bij onderlinge onenigheid

- Wat spreken jullie af bij dreigend conflict?
- Welke afspraken maken jullie om de kinderen zo min mogelijk last te laten hebben van een conflict?
- Is er een persoon die jullie kan helpen bij een conflict? Bv. een vertrouwenspersoon

Speciale dagen

- Vaderdag
- Moederdag
- Verjaardag kinderen
- Verjaardag ouders
- Verjaardag grootouders
- Plusouderdag
- ...

Beslissingen

- Wie beslist wanneer?
- Met of zonder overleg?
- Wat als jullie geen akkoord hebben?
- Huisregels
- Lichamelijke verzorging
- Kapper
- Kleding
- School (huiswerkcontrole, schoolkeuze: gezamenlijke beslissing met welke criteria, ouderavonden)
- Sport/hobby (keuze, regelingen, begeleiding en wisselingen)
- Medische zorg
 - » vastleggen van eenzelfde huisarts en tandarts
 - » bijzondere en belangrijke besluiten
 - » toediening medicijnen
 - » beslissingen over inenting
- Bijzondere vakanties
 - » kampen/toernooien
 - » studentenjob
 - » ...

Nieuwe partner

- Bij duurzame relatie nieuwe partner voorstellen aan kinderen
- Hoe gebeurt de kennismaking?
- Welke rol is er weggelegd voor de plus-ouder?
- Welke contacten onderhouden?

Grootouders

- Op welke tijdstippen zullen de kinderen hun grootouders zien?
- Hoe en door wie worden zij van belangrijke gebeurtenissen in het leven van de kinderen op de hoogte gebracht?
- Welke zorgtaken nemen zij nog op zich in de toekomst?

Verblijfsregeling

- Waar zullen de kinderen gedomicilieerd zijn?
- Hoe verdelen ze de tijd tussen beide ouders?

- Hoe wordt het transport geregeld?
- Mag er van deze afspraken afgeweken worden, en hoe wordt daarover gecommuniceerd?

Evaluatie verblijfsregeling

- Een verblijfsregeling is geen 'dwangbuis', is niet enkel en alleen een 'strikt kader'
- Bepalen jullie tijdstippen om als ouders de verblijfsregeling te bespreken?
- Zijn er omstandigheden die jullie weerhouden om de verblijfsregeling aan te passen en formeel te herzien? Ook kinderen kunnen aangeven wat ze graag zouden zien veranderen.
- Hoe gaan jullie om met vragen, meningen en verzuchtingen van de kinderen?
- **Attentie:** als ouders in onderling overleg, al of niet een bemiddelaar, hun initiële regeling herzien dan wordt best een aangepaste verblijfsregeling gemaakt en aan de rechtbank ter homologatie voorgelegd. Geen verplichting maar wel aangewezen.

Kostenregeling

- Wie zal de kinderbijslag ontvangen?
- Moet er een onderhoudsbijdrage worden betaald, en hoeveel? Welke methode voor berekening wordt er gebruikt?
- Voorzie scharniermomenten waarop jullie de onderhoudsbijdrage evalueren en indien nodig aanpassen.
- Spreek duidelijk af welke kosten jullie beschouwen als buitengewone kosten en hoe die onderling verdeeld worden.
- Duidelijke afspraken over de procedure om buitengewone kosten te mogen uitgeven en of voorafgaandelijk akkoord vereist is.
- Verwijzing naar de Dienst voor Alimentatievorderingen (DAVO) als niet (tijdig) wordt betaald.
- Wordt er gewerkt met een kindrekening, en onder welke modaliteiten?
- Wie zal de kinderen fiscaal ten laste nemen?
- Kiezen jullie voor fiscaal co-ouderschap? En hoe kunnen jullie dit beiden controleren?

Evaluatie kostenregeling

- Bijsturen of formeel wijzigen (enkele raadgevingen)
- Een wijziging van de verblijfsregeling heeft een impact op de onderhoudsbijdrage voor het kind. Enkel de verblijfsgebonden kosten zijn dan onderwerp van herziening.
- Buitengewone omstandigheden buiten de wil van de ouders kunnen aanleiding zijn om de kostenregeling te herzien.
- Als de eerdere afspraken inzake fiscale regeling worden gewijzigd, is het belangrijk om de herziene kostenregeling te doen bekrachtigen door de rechtbank.
- Heb aandacht voor wijzigingen van 'kinderen ten laste' in de loop van een inkomstenjaar. De fiscus kijkt naar de situatie op 1 januari van het aanslagjaar en baseert zich mede op de gehomologeerde of geregistreerde ouderschapsovereenkomst.
- Overstappen naar of van fiscaal co-ouderschap naar het fiscaal in mindering brengen van onderhoudsbijdragen heeft zo zijn gevolgen. Doe dit niet lichtzinnig en bekijk vooraf de impact ervan. Hierover vind je elders in deze publicatie meer details

Evaluatie meegroei-ouderschapsplan

- Wanneer bijsturen?
- Welke werkwijze?